

Mål och budget 2021-2023

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2021-2023	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
3.2	Bästa utveckling för alla.....	7
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	9
3.4	Stark och balanserad tillväxt.....	11
4	Jämförelser med andra kommuner	13
5	Resursfördelning	16
5.1	Ramärendet	16
5.2	Nämndyttrande.....	16
6	Checkar och avgifter	24
7	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	26
8	Särskilda uppdrag.....	27
9	Motioner	28

Bilagor

Bilaga 1. Redovisning av särskilda uppdrag

Bilaga 2. Förslag till volymer och satsningar 2021 för socialnämnden per budgetår

I Ansvar och uppgifter

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg samt uppgifter som annars ankommer på socialnämnd med undantag för arbets- och företagsnämnden och äldre- och barnnämndens ansvar. Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det avser myndighetsutövning för den enskilde och att bedriva ett förebyggande arbete för att barn inte ska fara illa, mot droger och psykisk ohälsa. Människor som har behov ska få stöd att förbättra sin livssituation. Nämnden ska planera, samordna och utveckla sitt ansvarsområde samt verka för ett bra och allsidigt utbud i kommunen.

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Fler Nackabor behöver hjälp från socialtjänsten. Det är ett stort tryck på förebyggande insatser och på den biståndsbedömda barn och ungdomsvården. Antalet personer utsatta för våld har ökat under sommaren. Ett antal vakanta sociala kontrakt har sagts upp och det är lägre kostnader för missbruksvården. Antalet personer med funktionsnedsättning som får insatser ökar varav flera verksamheter har påverkats mycket av pandemin. Åtgärder pågår inom ramen för åtgärdsplanen för den sociala barnvården som har lett till det inte återstår några kritiska (röda) risker.

Resultat i T2 är -11,0 miljoner kronor jämfört med periodbudgeten, prognosen för helåret är -23,4 miljoner kronor, en knapp miljon sämre än prognosen för tertial 1. Prognosen har förbättrats för barn och unga eftersom det har varit möjligt att avsluta flera institutionsplaceringar till insatser med en lägre kostnad. Resultatet för personer med funktionsnedsättning är -8,6 miljoner kronor och prognosen är -14,4 miljoner kronor i -T2 en stor försämring jämfört med T1

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2021-2023

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Indikator från:
Socialtjänsten utvecklas utifrån Nackabornas behov. Insatser som erbjuds håller en hög kvalitet och utgår från en evidensbaserad praktik. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet möts med varierade och effektiva arbetsätt som anpassas efter individens förutsättningar.	Andel flickor och pojkar inom individ- och familjeomsorg som sammantaget är nöjda med stödet från socialtjänsten i kommunen.			90 %	90 %	90 %	KF
	Andel kvinnor och män inom individ- och familjeomsorg som sammantaget är nöjda med stödet från socialtjänsten i kommunen.			85 %	85 %	85 %	KF
	Andel flickor och pojkar 0-12 år som ej återaktualiseras inom ett år efter avslutad utredning eller insats	81 %		85 %	85 %	85 %	KF
	N) Andel flickor och pojkar 13-17 år som är delaktiga i uppföljning av sin insats	86 %		90 %	90 %	90 %	Nämnd

Antalet personer som besvarade kundenkäten avseende socialtjänsten 2019 var för lågt för att generalisera utfallet

Arbete för att nå målet

Hög delaktighet och bra bemötande, ger lägre kostnader på sikt.

(Agenda 2030 Mål 3 – Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar)

Människor som är i behov av stöd och hjälp från socialtjänsten ska bemötas med respekt. Hänsyn ska tas till deras egna erfarenheter, beprövad erfarenhet och bästa tillgängliga kunskap, något som även är i fokus i slutbetänkandet "Framtidens socialtjänst" (ny socialtjänstlag). Barns delaktighet föreslås förstärkas ytterligare, i enlighet med barnkonventionen, och ställer krav på att barn ska ha förstått informationen och komma till tals i frågor som rör dem. Under kommande år kommer arbetssätten att utvecklas för att hjälpa barn att skapa förståelse för det sammanhang barnet befinner sig i, vilka möjligheter till stöd som finns och göra barn delaktiga i en mycket hög utsträckning.

Att nå socialnämndens målgrupper i ett tidigt skede för att undvika mer omfattande och långvariga insatser kommer fortsatt prioriteras för att skapa såväl bästa kvalitet som kostnadseffektivitet.

Med stor sannolikhet kommer barn att påverkas på både kort och lång sikt av pandemin och de spår som den satt i samhället. Barns utsatthet kommer märkas i socialnämndens verksamheter. Under sommarlovet 2020 har Bris kuratorer haft 37 procent fler samtal med barn via chatt, mejl och telefon jämfört med förra sommarlovet. Ämnen som dominerat i barns samtal har varit nedstämdhet, familjen och familjekonflikter, att vara ung, vänner och att känna ångest. Det stämmer med erfarenheterna inom nämndens verksamheter. Rapporter har även kommit om att antalet skilsmässor har ökat denna sommar.

Under kvartal 1 och 2 har antalet aktualiseringar kring barn och unga ökat med 18 procent i jämförelse med motsvarande kvartal 2019. Antalet inledda utredningar ligger kvar i samma nivå som samma period året innan. Antalet utredningar som avslutas med beviljad insats har ökat från cirka 47 procent till 55 procent, vilket betyder att fler barn behöver följas upp.

En åtgärd som ingår i den av socialnämnden beslutade åtgärdsplanen är att utreda med hög kvalitet och att sätta mål för insatser som är möjliga att följa upp. I och med detta arbete ska barn i en lägre utsträckning än tidigare återaktualiseras på grund av insatser som inte har rätt effekt. Att barn återaktualiseras kan bero på att nya behov har uppstått eller att tidigare behov inte tillgodosetts på rätt sätt. Resultatet av arbetet måste ske långsiktigt innan det ger utslag i nationella jämförelser.

Personer med beroendeproblematik eller samsjuklighet är en målgrupp som är svår att nå och arbetet med att jobba med ett motiverande förhållningssätt på myndigheten kommer att initieras och arbetas med de närmaste åren. Handläggarna ska känna en säkerhet i att kunna vägleda kunderna i befintliga kundval så att kunden känner att den är delaktig och har ett självbestämmande. För att nå dit kommer det att hållas workshops med medarbetare kring detta 2021.

3.2 Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Indikator från:
Barn och vuxna med social problematik och/ eller funktionsnedsättning som är i behov av stöd, ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. De som är i behov av stöd ska vara delaktiga och erbjudas individanpassade insatser som hjälper.	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin gruppbostad			85%	90%	90%	KF
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin servicebostad	81 %		85 %	90 %	90 %	KF
	Andel kvinnor och män över 18 år som vid avslutad placering på skyddat boende uppger att de inte utsätts för våld.	68 %	100 %	80 %	80 %	80 %	KF
	(N) Andel familjehemsplacerade flickor och pojkar som uppnår kunskapsmålen i skolan.	83 %	74 %	95 %	95 %	95 %	Nämnd
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga i sin dagliga verksamhet	77 %		85 %	85 %	85 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Barnets röst blir hörd

Barnens rättigheter har stärkts under året i och med att barnkonventionen blev lag och kan komma att ytterligare stärkas beroende på vilka delar i slutbetänkandet av Framtidens socialtjänst som går igenom. Fokus 2021 är att följa upp och försäkra att barnperspektivet beaktas och att lagstiftningen följs i såväl utredningar som är riktade direkt till barn och de utredningar där barn berörs och föräldrar är föremål för utredning och insatser. Det är nödvändigt att ytterligare förändra arbetssätt för att göra barnen synliga i alla insatser som rör vuxna.

Familjehemsplacerade ska ha samma rätt att nå kunskapsmålen som andra barn.

(Mål Agenda 2030 - God utbildning för alla)

För barn placerade i familjehem är det av yttersta vikt att vården är av god kvalitet. Att barn når kunskapsmålen i skolan är centralt, då forskningen visar att barn som klarar skolan har betydligt större möjligheter att leva ett självständigt liv som vuxna och motverka utanförskap. Flickor och pojkar som är familjehemsplacerade har generellt sett lägre skolresultat än andra barn, vilket även är fallet i Nacka.

Insatsen Skolfam har hjälpt barnen att uppnå kunskapsmålen i hög utsträckning och flera barn har mycket goda resultat. Genom att följa barnen genom hela skolgången ges rätt stöd för att alla barn ska kunna gå ut årskurs 9 med godkända betyg. Det huvudsakliga målet är att barnen ska gå ut grundskolan med behörighet att kunna söka vidare studier.

För att arbetet ska fungera optimalt behöver man påbörja arbetet redan i tidig ålder för att tidigt upptäcka eventuella brister, särskilt i de fall då syskon i skolåldern har svårigheter i sitt lärande. En risk finns att om antalet familjehemsplacerade barn ökar så kommer inte alla barn kunna omfattas av denna tidskrävande insats, något som behöver följas under 2021 inför Mål och budget 2022. Barn i familjehemsvård har i allmänhet sämre hälsa och kommande år ska fokus riktas även på denna del.

Rätten till ett liv fritt från våld

(Agenda 2030 Mål 5.2 – Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor)

Under 2020 har fler våldsutsatta kontaktat socialtjänsten än motsvarande period föregående år. Det är i huvudsak kvinnor som blir utsatta. BRÅ har fått ett särskilt uppdrag från regeringen att studera vilka åtgärder som kan vidtas för att undvika våld i nära relation bland unga, något som kan komma att utöka socialnämndens uppdrag. Det är svårt att ange att det direkt är relaterat till Coronapandemin, men länder i omvärlden har sett att antalet våldsutsatta har ökat i spåren av pandemin.

I Nacka har våldet förekommit i fler typer av relationer och i hederskontext, vilket skiljer sig från tidigare. Det är vanligare att våldet anmäls från polismyndigheten och är allvarigare, något som troligen kommer fortsätta under 2021. I ingången av september månad 2020 är 13 vuxna och 13 medföljande barn inskrivna på skyddade boenden, vilket är en fördubbling från samma period föregående år.

Genom tät samverkan mellan enheter i kommunen och externa aktörer kan långvariga placeringar motverkas. Försvårande omständigheter är att få tillgång till en lämpligt boende när den sociala problematiken är omfattande och i kombination med den sårbarhet som flera inom målgruppen har. Andra boendelösningar behöver därför utformas för att kunna korta ner placeringstiden.

Vuxna som bor i bostad med särskild service ska ha rätt att bestämma över sitt eget liv så långt det är möjligt och kunden får bestämma över saker som är viktiga i den dagliga verksamheten

LSS-lagstiftningens intention är att säkerställa att den enskilde får det stöd i det dagliga livet som krävs, för att kunna uppleva samma människovärde som andra, trots funktionsnedsättning. Vården och omsorgen ska genomföras och hänsyn måste tas till den enskildes självbestämmande och delaktighet. Omsorgsenheten har ett digitalt verktyg för systematisk uppföljning på individnivå där frågor kring bland annat självbestämmande, delaktighet och trivsel ställs. Genom detta ökar kunskapen om kundernas upplevelse vilket ger underlag för att utveckla arbetssätt metoder och insatser inom såväl boende som daglig verksamhet. Parallellt med det digitala verktyget kommer omsorgsenheten undersöka nöjdheten hos kunderna genom brukarenkäter och individuppföljning.

Åren framöver är det väsentligt att arbeta vidare med att så många som möjligt får sina behov tillgodosedda inom Nacka kommun och i de bostäder med särskild service enligt LSS som finns i kommunen. Omsorgsenheten bör i samverkan med anordnarna arbeta för att även kunder med komplexa behov får sina behov tillgodosedda i Nacka kommuns grupp- och servicebostäder.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Indikator från:
Den som har en funktionsnedsättning får möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor. Anpassade boendeformer av god kvalitet finns tillgängliga och integrerade i Nackas olika kommundelar.	Antal barn och unga per som vräks från sin bostad	6		0	0	0	KF
	Andel av hyresgästerna med socialt kontrakt som efter avslutad insats anskaffar en egen bostad.	93 %	83 %	75 %	75 %	75 %	KF
	(N) Andel kunder som bedömts och beviljats bistånd till boende enligt LSS och där behovet kan tillgodoses inom kommunens gränser	78 %	78 %	90 %	90 %	90 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Barn och unga ska inte vräkas från sin bostad

Enligt lag är en hyresvärd skyldig att meddela socialtjänsten om en hyresgäst riskerar att bli vräkt från sin bostad på grund av hyresskulder eller störningar. I de fall socialnämnden får information om att någon hotas av vräkning från sin bostad får den enskilde stöd från Nacka kommuns hyresrådgivande socialsekreterare samt erbjuds uppsökande stöd som arbetar för att förhindra vräkning. Detta arbete kommer att pågå och följas upp under de nästkommande åren.

Under nästkommande år kommer fokus ligga på samverkan internt kring vräkningsfrågor.

Stöd ska ges till att söka eget boende

Det systematiska och strukturerade arbetssättet för att stödja personer som har socialt kontrakt att komma vidare till egen bostad har gett positiva resultat. Behov finns av att ytterligare utveckla mer intensiva insatser i syfte att stötta och motivera de enskilda hyresgästerna till att anskaffa en egen bostad. Fokus de nästkommande åren kommer därför vara att ta fram tydligare riktlinjer och tätare stöd för att hyresgästen ska komma ut på den ordinarie bostadsmarknaden och korta tiden i socialt hyreskontrakt. Insatsen bostadssökarstöd har införts den 1/1 och erbjuds alla som bor i socialt kontrakt. Insatsen kommer att utvärderas under 2021.

Bostäder med särskild service enligt LSS som matchar kundens behov

En långsiktig plan för att klara behovet av LSS-bostäder har antagits av socialnämnden. Tillgången på LSS-bostäder bedöms vara god fram till år 2030 förutsatt att planen följs. Behoven för målgruppen säkras genom ett nära samarbete med enheter inom fastighetsprocessen där målgruppens behov prioriteras och vägs in vid planering av nya områden och vid nybyggnation.

Fokus de nästkommande åren blir att säkra att bostadsplaner följs trots inbromsningen i bostadsbyggandet på grund av rådande pandemi. Risk finns att vissa byggnationer blir försenade och viktigt är att säkra upp att målgruppen trots detta försäkras ett boende med kvalitet. För att tillgodose tillgången på bostäder inom kundvalet LSS bostäder som infördes kommer ett arbete göras för att marknadsföra de nya behoven inom kundvalet för byggherrar och anordnare

En översyn av utformningen av befintliga och kommande grupp- och servicebostäder behövs för att kunna säkerställa tillgången till grupp- och serviceboendet för målgruppen i Nacka

En utmaning är att tillse att personer med komplexa, utåtagerande beteende kan bo i LSS bostäder i Nacka. En tendens finns att behoven inte kan tillgodoses och därför blir placering utanför kommunen aktuellt eller att kunden blir erbjuden särskilt anpassad bostad i kombination med personlig assistans.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Indikator från:
Barn och vuxna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd. Samarbetet med andra huvudmän, civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter förebygger sociala problem.	Andel ungdomar som fått insats på MiniMaria för sitt missbruk och som vid avslutad insats är drogfria	82 %	89 %	90 %	90 %	90 %	KF
	Andel vuxna som fått insats på Beroendemottagningen för sitt missbruk och efter avslutad insats nått sitt mål med insatsen.	75 %	76 %	75 %	75 %	75 %	KF
	Andel kunder som fått föräldrastödsinsatser och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll.	95 %	98 %	95 %	95 %	95 %	KF

Arbete för att nå målet

Allt fler föräldrar söker stöd i föräldrarollen

En positiv stadigt ökande trend finns att föräldrar med barn själva söker stöd för tidiga insatser. Satsningen på digitala verktyg som onlinebokning har varit en viktig faktor för att öka tillgängligheten.

Utökat hembesöksprogram bedrivs gemensamt med Fisksätra barnavårdscentral och Nacka kommun, där alla nyblivna föräldrar som tillhör Fisksätra erbjuds delta. Syftet är att främja barnets hälsa på kort och lång sikt och att stärka föräldraskapet. Kontakten med barnet och dess föräldrar har blivit mer naturlig när de befinner sig på familjens arena. Föräldrarna deltar också i andra aktiviteter som ordnas för småbarnsföräldrar. Föräldrar har bland annat uttryckt att de inte känner sig så ensamma, att personalen bryr sig om dem och att de förstår vilken förändring det innebär att få barn.

Krisstöd ges till barn och föräldrar där barnet misstänks ha varit utsatt för våld inom familjen och blivit förhörd av polis. Erbjudandet innebär att barn själva inte behöver bära informationen om att de har varit på polisförhör och den osäkerhet det innebär att inte veta vad föräldrarna känner till. Under 2021 är krisstödet finansierat genom statliga medel, men det är angeläget att detta uppskattade och viktiga stöd, helt i linje med barnkonventionen, kan fortsätta även under resterande del av budgetperioden.

Ungdomar i riskzon för kriminalitet upptäcks tidigt och får hjälp

Förståelsen för ett långsiktigt brottsförebyggande arbete är viktigt. De resultat som finns visar att såväl familjer som aktörer efterfrågar en samverkan som är bestående över tid. Riskerna för kriminalitet bland ungdomar är inte statisk och insatserna behöver av den anledningen kunna minska och öka i intensitet beroende på behov. Det är i samhället ett stort fokus på att upptäcka unga i riskzon i ett tidigt skede för att bryta en negativ utveckling och under 2020 finns tyvärr även i Nacka en ökad otrygghet med skjutningar och våldsdåd.

Genom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid), en förebyggande insats i form av ett samverkansforum för skola, socialtjänst, polis och fritidssektorn, ska ungdomar i åldrarna 13 till 18 år som är riskzon för kriminalitet upptäckas. Detta innebär att ungdomens insatser samordnas så att ungdomen får rätt hjälp. Syftet är att ungdomarna tidigt ska erbjudas samordnade insatser för att undvika ett liv i kriminalitet eller missbruk. Ett grundligt arbete i SSPF uppmärksammar behov av SIG (social insatsgrupp) samordning för en ungdom.

Samverkan är väsentlig för att upptäcka unga i riskzon tidigt. Den samlade kunskapen kring ungdomsgrupper ökar möjligheter att bryta destruktiviteten. Under andra halvan av 2020 har trygghetsmedel delfinansierat en samordnare för unga i riskzon. En fortsatt satsning i form av trygghetsmedel skapar möjlighet för att de (två) samordnarna kan omfatta fler ungdomar, omfatta ungdomar i lägre åldrar och ge ytterligare stöd i samverkan till aktuella aktörer som behövs.

Färre vårdnadskonflikter med samverkansteam

Metoden med samverkansteam kommer fortsatt vara en viktig insats för att stödja familjer i svåra vårdnadstvister. Utvärderingar av insatsen samverkansteam (framtaget genom deltagande i utvecklingsprojekt i Stiftelsen Allmänna Barnhuset regi kring familjer i svåra vårdnadskonflikter) har visat att konfliktnivån mellan föräldrar har minskat och fler samförståndslösningar har uppnåtts. Insatsen innebär att familjerna får ett sammanhållet stöd i frågor som rör praktiska och juridiska frågor samt rena behandlingssamtal för personer i kris av personal från både familjerätt och öppenvård.

Vuxna med beroendeproblem får hjälp för sitt beroende

I olika samverkansmöten har det framkommit ett behov av mer motiverande arbetssätt internt inom kommunens verksamheter. Det beskrivs ett glapp mellan öppna insatser på beroendemottagningen, omsorgsenheten och arbets- och företagsenheten. Syftet är att fler personer får stöd för sitt beroende i ett tidigare stadium.

Insatserna är idag i huvudsak inriktat på personer som har allvarliga beroendeproblem och det finns även bra stöd för personer som självmant kan kontakta beroendemottagningen. Däremot saknas motiverande insatser i tillräcklig omfattning för personer med "mellansvårt" beroende som inte själva söker stöd. Medarbetare kommer därför under hösten 2020 utbildas för att kunna arbeta mer motiverande med syftet att fler personer får stöd för sitt beroende i ett tidigare stadium. Utbildningssatsningen kommer att pågå till och med 2022 och utvärderas löpande.

4 Jämförelser med andra kommuner

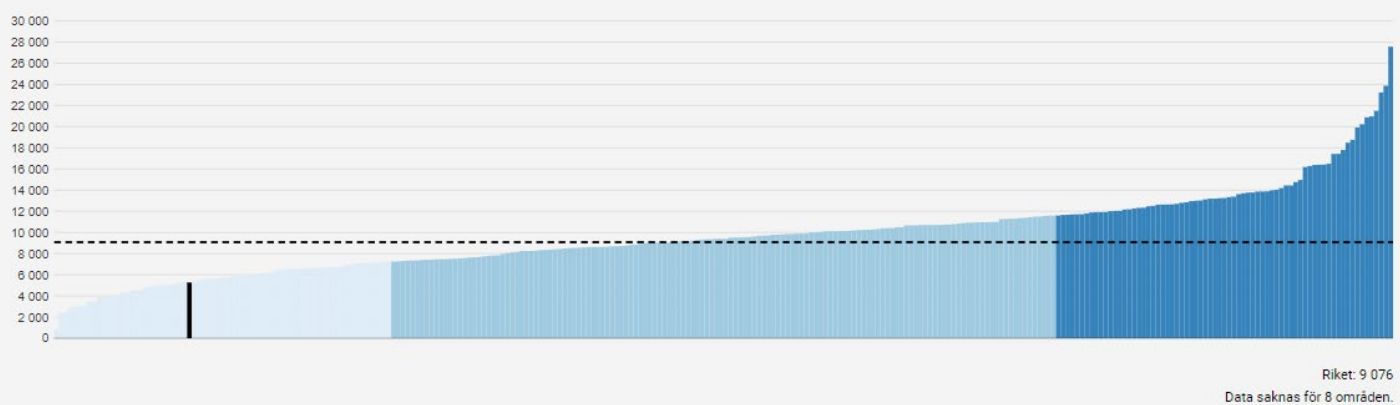
Barn och unga 0-20 år

Kostnader

	2019	2018	2017
Nacka	5 265	6 959	5 892
Danderyd	4 817	4 612	4 291
Sollentuna	6 473	6 755	5 750
Solna	6 149	6 422	7 219
Tyresö	9 398	9 188	9 016
Täby	4 554	4 775	4 790
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	7 141	6 953	6 664

Nackas kostnad för barn och ungdomsvård per invånare 0-20 år 2019 är lägre än för 2017. Kostnaderna har inte stigit i lika hög takt som antalet invånare 0-20 år. Nacka ligger i mitten av jämförelsekommunerna och lägre än genomsnittet för kommunerna i länet.

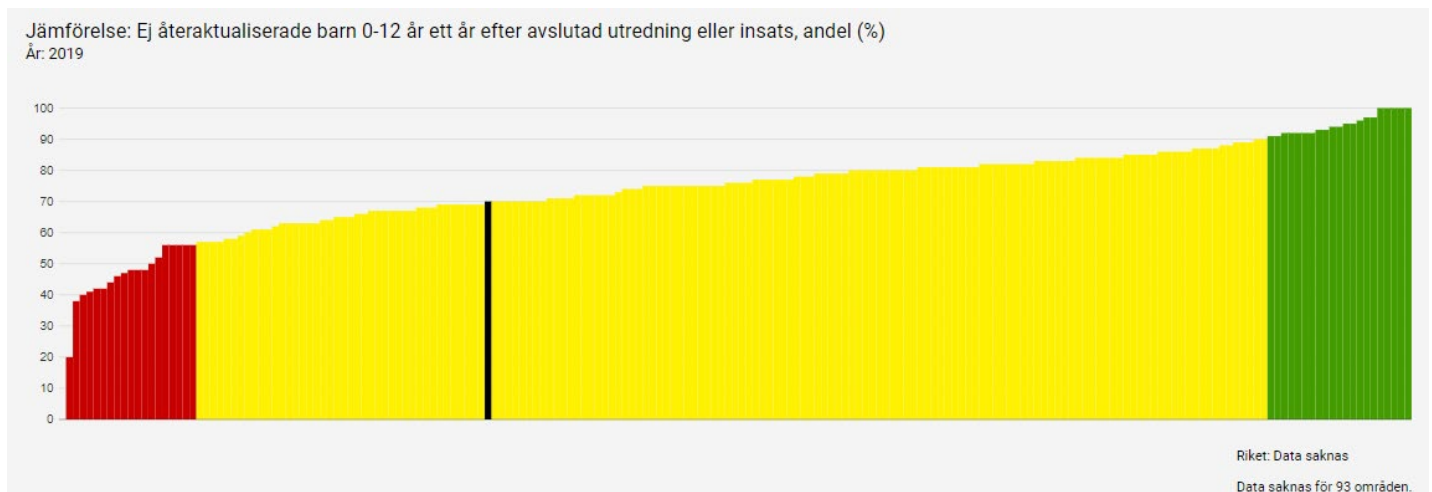
Jämförelse: Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv 0-20 år
År: 2019

Kvalitet- EJ återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning/linsats

	2019	2018	2017
Nacka	70	81	86
Danderyd	82	96	89
Sollentuna	85	78	76
Solna	87	85	85
Tyresö	86	71	71
Täby	82	83	88
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	76	78	80

Andelen ej återaktualiserade 0 till 12-åringar minskar i Nacka. Samtliga jämförelsekommuner har bättre värden, dessutom har de förbättrats i Sollentuna, Solna och Tyresö sedan 2017. Nacka är inte bland de 10 procent av kommunerna med högst andel ej återaktualiserade 0-12-åringar.

Personer med funktionsnedsättning 0-64 år

Antalet brukare/kunder med LSS-insats mäts den 1 oktober varje år. Nacka har en låg andel i befolkningen med insats enligt LSS. Däremot har Nacka högst andel barn och unga med insats enligt LSS i åldersgruppen 0-22 år.

Invånare med insatser enl. LSS, andel (%)	2017	2018	2019	2019 (%) per invånare 0-22 år
Nacka	0,58	0,56	0,58	0,91
Danderyd	0,56	0,58	0,60	0,70
Sollentuna	0,67	0,68	0,63	0,76
Solna	0,39	0,41	0,43	0,75
Tyresö	0,75	0,80	0,82	1,16
Täby	0,54	0,53	0,57	0,73
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	0,65	0,65	0,65	0,79
Riket	0,72	0,72	0,73	0,77

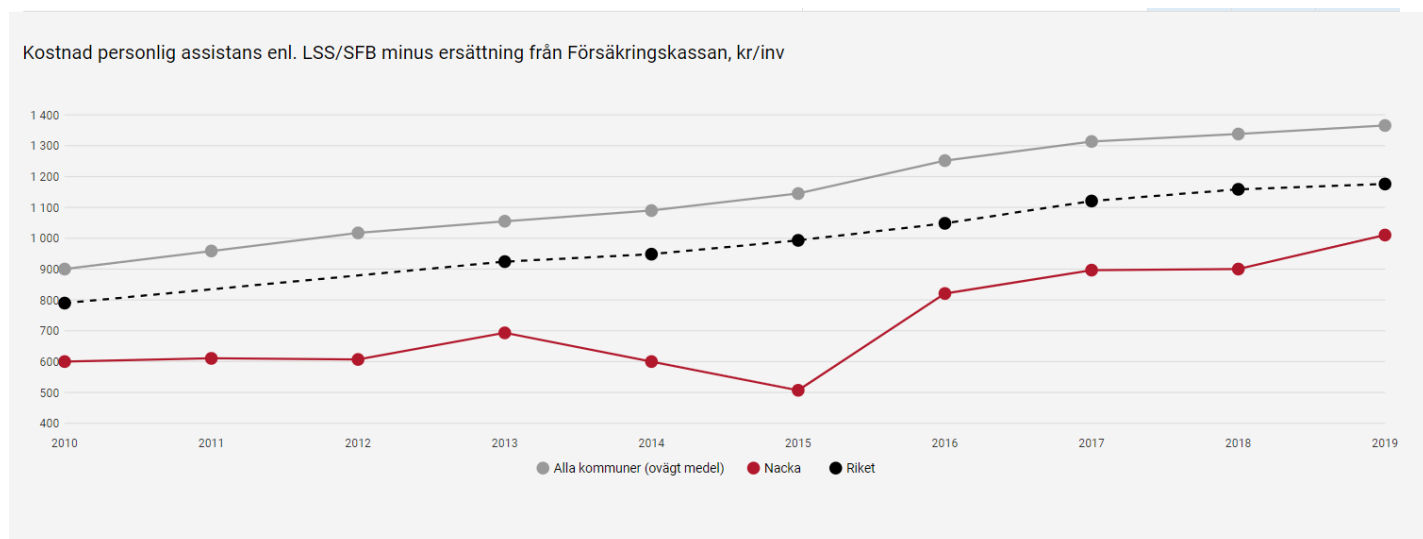
Nackas kostnad för LSS-boende per brukare har sjunkit och är för 2019 något högre än genomsnittet för riket.

Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	2017	2018	2019
Nacka	1 171 584	1 272 955	1 174 090
Danderyd	1 110 118	1 119 606	1 192 556
Sollentuna	1 155 263	1 142 506	1 188 448
Solna	1 347 147	1 290 955	1 248 017
Tyresö	897 293	908 240	894 600
Täby	933 313	984 901	1 051 740
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	1 096 445	1 136 292	1 166 452
Riket	986 277	1 027 271	1 071 829

Nackas kostnader för personlig assistans per invånare är lägre än genomsnittet för riket och Tyresö men högre än för jämförelsekommunerna och genomsnittet för Stockholms läns kommuner.

Kostnad personlig assistans enl. LSS/SFB minus ersättning från Försäkringskassan, kr/inv	2017	2018	2019
Nacka	896	898	1 011
Danderyd	763	699	765
Sollentuna	829	808	842
Solna	655	684	719
Tyresö	1 061	1 055	1 061
Täby	620	595	678
Sthlms läns kommuner (ovägt medel)	916	927	939
Riket	1 122	1 158	1 177

Sedan 2017 har kostnaden för personlig assistans per invånare ökat med 13 procent i Nacka, 5 procent för riket och 4 procent för alla kommuner (ovägt medel). Samtidigt minskar kommunernas ersättning till Försäkringskassan per invånare eftersom de efter ett antal prejudicerande rättsfall beviljar färre timmar. Nackas ersättning har minskat med 14 procent och rikets med 7 procent sedan 2017.

5 Resursfördelning

5.1 Ramärendet

Kommunstyrelsen konstaterade att det utifrån rådande förutsättningar saknas ekonomiskt utrymme för volymökningar och beslutade därför att budgetramarna för 2020 behålls år 2021 med undantag för mindre tekniska justeringar för ny hyresmodell. Socialnämndens kostnader för hyror ökar med cirka 4,3 miljoner och kompenseras för det genom att budgetramen höjs med motsvarande belopp. De beslutade också att ingen generell pris- och lönekomensation för år 2021- 2023 ska utgå. Socialnämnden har fått i särskilt uppdrag att:

- Se över möjligheter att korta ned vistelsetiden i dygnsvård för barn och unga samt se över hur placeringar mer kostnadseffektiva.
- Gör en analys av hur är Nacka kommuns insatser för funktionshindrade är jämfört med andra kommuner.
- Beskriva varför kostnaderna stiger för daglig verksamhet.

5.2 Nämndyttrande

Socialnämndens yttrande innebär att kommunfullmäktige föreslås medge utökade ramar med 71,8 miljoner kronor varav -66,1 miljoner kronor avser större volym och -1,4 miljoner kronor avser satsning i form av ökad checkram.

Konsekvenser av att bibehålla 2020 års ram för året 2021

En bibehållen budgetram för socialnämnden skulle få stora konsekvenser för barn och deras föräldrar, vuxna med beroendeproblematik och personer utsatta för våld i en nära relation inom individ och familjeomsorgen och barn och vuxna med funktionsnedsättning. Socialnämnden gick in i 2020 med ett underskott från 2019. Utfallet i bokslutet 2019 för barn och unga var 149,9 miljoner kronor medan budgeten för 2020 är 2,7 miljoner kronor lägre. Under 2019 gjordes flera placeringar på institution enligt lagen om vård av unga (LVU) flera av dem har kvarstått under 2020. Ett ökat behov av institutionsvård förväntas kvarstå i någon form under hela 2021.

Ett antal ungdomar som fyller 21 under hösten 2020 och under 2021 kommer att behöva fortsatt heldygnsvård för sitt missbruk under 2021 och innebär då högre kostnader inom budgeten vuxna 21-64 år.

Under 2021 är det planerat för två gruppboenden LSS och minst ett nytt gruppboende kommer att öppna. Det kommer också helårseffekter avseende kostnaderna för de två gruppboenden LSS som öppnade under 2020. Sammantaget innebär detta att socialnämnden har kostnader för insatser som är svåra att påverka till exempel på grund av lagstiftning och befolkningsökning.

Coronapandemin

Pandemins skapar stora osäkerheter i planeringen för 2021. Vissa verksamheter har inte efterfrågats eftersom deltagare tillhör riskgrupp. Ibland har de därför fått beslut om andra insatser. Det är svårt att veta i vad mån detta förändras innan det finns tillgång till ett vaccin.

Inga löner har höjts inom socialnämndens verksamhetsområden eftersom det saknas ett centralt löneavtal. Stora delar av socialnämndens kostnader är genom avtal knutet till omsorgsprisindex, 80 procent av indexet avser lönekostnader, därför saknas också ett definitivt index för 2020. Därför har antaganden fått göras både för pris- och löneökningar för såväl 2020 som för 2021.

Barn och unga 0-20 år inklusive familjerådgivning, individ och familjeomsorg, 18,4 miljoner kronor

Volym 2021, 18,4 miljoner kronor

Heldygnsvård

Inriktningen är att placering på institution ska vara så kortvariga som möjligt. Ett fåtal har en placering som varar mer än ett år. Budgeten för 2020 bygger på i genomsnitt 15 placeringar medan antalet placeringar har varit i genomsnitt 24 placeringar per månad fram till juli. Kostnaderna har också varit ovanligt höga beroende på att i genomsnitt 30 procent av placeringarna har varit enligt LVU inom statens institutionsstyrelse (den mest ingripande insatsen). En sådan placering kostar mellan 2,5-2,7 miljoner kronor per år och person. Övrig institutionsvård kostar i genomsnitt cirka 1,8 miljoner per år.

Under augusti har flera institutionsplaceringar avslutats och övergått till andra insatser, till exempel behandlingsfamilj och stödboende. Bedömningen är att antalet SiS-placeringar under 2021 kommer att vara lägre än genomsnittet till och med juli 2020 medan HVB-placeringarna, kommer att vara ungefär det samma som utfallet till och med juli 2020. Det genomsnittliga antalet placerade barn och unga bedöms vara cirka 20 under 2021 vilket är cirka 4,6 årsplaceringar mer än 2020 års budget. Det motsvarar 7,2 miljoner kronor jämfört med budgeten.

I budgeten för 2020 medgavs budget för en familjehemssekreterare med inriktning mot rekrytering av familjehem för att kunna minska antalet jourhemsplaceringar. Det har lyckats över förväntan. I budgeten för 2020 ingick en utökning med en familjehemssekreterare för att kunna följa upp familjehemmen som rekryterats. Detta sker genom växling där budgeten för jourhem sänks med 900 tusen kronor medan budgeten för myndighet och huvudmannaskap (MoH) utökas med samma belopp, se vidare under MoH nedan.

Antalet familjehem ökar, insatsen är långvarig, ofta under barnets uppväxt. Det innebär att på grund av samhällsutveckling och befolkningsförändringar så är det fler barn och unga som placeras i familjehem än antalet som avslutas. Behandlingsfamilj är en kvalificerad familjehemsinsats som Nacka har upphandlat. Det kan vara ett alternativ till en institutionsplacering men till en lägre kostnad. -2 160 tusen kronor motsvarar kostnaden för två barn placerade i behandlingsfamilj under ett år.

Regeringen har aviserat att de ska avsätta 250 miljoner kronor årligen under perioden 2021-2022 och 200 miljoner 2023 för att subventionera kostnaderna för familjehemsplaceringar. De barn och unga som placeras behöver en ny, trygg och stabil boendemiljö och socialtjänsten behöver därför resurser och kunskap för att kunna utforma och följa upp vården.

Stödboende och träningslägenhet för ungdomar 16-20 år är insatser som kan vara ett alternativ till en institutionsplacering men till en lägre kostnad. Det kan också vara en förutsättning för att den unge ska ha förutsättning att ta emot en annan insats som till exempel boendestöd. Antalet ungdomar ökar på grund av befolkningsökningen. De ungdomar som har en insats när de fyller 21 år räknas då som vuxna. Cirka hälften av dem bedöms ha fortsatt behov av insats, men får det då inom ramen för budgeten för personer med missbruksproblematik eller för personer med funktionsnedsättning.

Socialnämnden har sedan 2019 enligt reglementet ansvar för ensamkommande ungdomar som har ett vårdbehov när de fyller 18 år. Det har visat sig att intäkterna från migrationsverket är lägre än förväntat. Det beror dels på att flera ungdomar söker svenskt medborgarskap så snart de fyllt 18 och dels på att ett antal har ett vårdbehov som inte godtas som "LVU-liknande" vilket är en förutsättning för att migrationsverket ska bevilja statsbidrag.

En större andel av barnen i de yngre tonåren har behov av mer kvalificerade insatser än tidigare. Detta ges i form av kvalificerad kontaktperson eller strukturerade öppenvårdsprogram utanför kundvalet familjebehandling.

Familjerådgivning

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla familjerådgivning. Nacka erbjuder fem samtal per par. Antalet par som går på familjerådgivning ökar och fler par utnyttjar alla sina samtal. Socialnämnden föreslår att egenavgiften höjs och att de ökade intäkterna, cirka 200 tusen kronor, finansierar den ökade volymen.

	Ram- ärende	Nämndens yttrande volymer		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Institutionsplacering volym, cirka 4,6 årsplaceringar á cirka 4300 kr/dygn		430	-7 635	-7 205
Jourhem, minskad kostnad till ökad kostnad famsekr för uppföljning			900	900
Familjehemsvård behandlingsfamilj 2 årsplaceringar NK á 2 950 kr/dygn		140	-2 300	-2 160
Stödboende/träningslägenhet 4,1 årsplaceringar		188	-3 123	-2 935
Ensamkommande stödboende/träningslgh			-2 170	-2 170
Hysesjustering	28			0
Omfattande öppenvård motsvarande 5 årsinsatser 10-14åringar		110	-1 825	-1 715
Familjerådgivning just intäkts o kostnadsram		200	-200	0
OPI 2,7 % avtalsbundet bas budgetram 2020		200	-3 100	-3 100
Summa Barn och unga 0-20 år IFO	28	1 068	-19 453	-18 385

Satsningar 2021

2. Samverkansteam familjerätten – finansiering statsbidrag

Nacka har deltagit i ett utvecklingsprojekt i Stiftelsen Allmänna Barnhuset regi under åren 2015 - 2017. Målgruppen var familjer med svåra vårdnadskonflikter där frivilliga samarbetssamtal inte bedömdes tillräckliga. Projektet utvecklade en ny insats som kallades samverkansteam. Insatsen innebär att familjerna får ett sammanhållet stöd i frågor som rör praktiska och juridiska frågor samt rena behandlingssamtal för personer i kris av personal från både familjerätt och öppenvård. Samverkansteam som insats har utvärderats av forskare med positivt resultat och regeringen hänvisade till det när de 2018 gav Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd i uppdrag att analysera kommuners behov av stöd och förutsättningar för samverkan i familjerättsliga ärenden samt att identifiera framgångsfaktorer.

Nackas erfarenheter av insatsen är goda. Utvärderingar av insatsen har visat att konfliktnivån mellan föräldrar har minskat och fler samförståndslösningar har uppnåtts. För många av familjerna har samtalen där de erbjudits både terapeutiska och familjerättsliga samtal varit tillräckliga och de har avböjt annan insats. Kostnaden för 2020 är 1,1 miljoner kronor per år vilket finansieras av statsbidrag inom ramen för överenskommelsen mellan staten och SKR för psykisk hälsa. Det är bedöms vara möjligt att fortsätta den finansieringen även under 2021 men på sikt behöver verksamheten få en permanent finansiering för att även fortsatt kunna utvecklas.

Vuxna 21-64 år, individ och familjeomsorg, -2,6 miljoner kronor

Volymer 2021, -2,6 miljoner kronor

Insatser till vuxna 21-64 år går för närvarande med överskott jämfört med budgeten. Dessa medel kommer att behöva ianspråk tas till unga vuxna 21 år och äldre under 2021 som 2020 har en insats inom ramen för barn och unga.

I genomsnitt är cirka tio personer och deras barn är placerade på skyddat boende. Antalet placeringsdygn för personer som placeras på skyddat boende på grund av våld i nära relation ökar liksom kostnaderna per placeringsdygn under det andra tertialet. Det beror dels på att placeringarna blivit längre och att färre placeringar avslutas samt att de vuxna har fler barn. Fler placeringar har sin grund i hedersrelaterat förtryck. Det går inte att

avgöra om det är coronarelaterat utom i något enstaka fall. Men bedömningen är att läget kommer att kvarstå åtminstone under det första halvåret 2021.

	Ramärende	Volymer		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Väld i nära relation, skyddat boende		100	-1405	-1 305
Prisuppräknning avtalsbundet, bas: budgetram			-1 325	-1 325
Hysesjustering, ny hyresmodell	-1 702			
Summa vuxna 21-64 år	-1 702	100	-2 730	-2 630

Satsningar

Inga satsningar föreslås för vuxna 0-64 år

Personer med funktionsnedsättning 0-64 år -45,4 miljoner kronor

Volymer, -44,0 miljoner kronor

På grund av Coronapandemin minskade efterfrågan på hemtjänst under det första halvåret. Antalet utförda timmar ökar igen och bedömningen är att det ska ha återgått mer till ett normalläge efter årsskiftet.

Den enskilt största posten i tabellen nedan avser LSS-boenden. Våren 2020 öppnade ett särskilt boende på Kocktorpsvägen och i december (eller eventuellt under det första kvartalet 2021) öppnar ytterligare ett på Björnvägen. För dessa två år medräknat helårseffekter för 2021 eftersom det endast finns budget för en del av året i budgeten för 2020. Ytterligare ett boende tillkommer under 2021, Gamla Värmdövägen kvartal 1 för sex personer.

Budgeten för personlig assistans har i olika omfattning överskridits sedan åtminstone 2016 trots flera budgettillskott. Det beror på att antalet timmar i personlig assistans har ökat bland annat på grund av några prejudicerande rättsfall som har inneburit lägre kostnader för Försäkringskassan och högre kostnader för kommunerna. Enligt förslag i budgetpropositionen kommer schablonersättningen för personlig assistans höjas med 3,5 procent vilket innebär en ökad kostnad med cirka tre miljoner kronor.

Antalet personer inskrivna i daglig verksamhet LSS har ökat med i genomsnitt 5 personer under 2019 och med åtta personer hittills under 2020. Andelen kunder som är inskrivna på heltid har också ökat vilket ytterligare ökar kostnaderna. Checkramen har varit oförändrad sedan 2018 och 2019 överskreds budgeten med 1,6 miljoner kronor. År 2021 öppnar ett LSS-boende för sex kunder, troligen kommer även dessa personer gå på daglig verksamhet. Beräknad kostnad netto 3,9 miljoner kronor

Antalet insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning har ökat under de senaste åren främst avseende boende i olika former. Sedan 2017 har antalet personer 30 år och yngre med insatsen ökat med cirka 16 personer. Upptagen volym om 1,7 miljoner kronor avser en specifik placering.

Våren 2020 upphandlades hälso- och sjukvårdsinsatser LSS på nytt eftersom dåvarande utförare inte ville förlänga avtalet. Det ledde till en avsevärt högre kostnad än med befintligt avtal. Som en konsekvens av fler boenden ökar också kostnaden.

Satsningar, -1,4 miljoner kronor

Med utgångspunkt från utredningen Hemtjänst 2,0 kommer äldreutskottet att föreslå kommunfullmäktige att hemtjänstavgiften och hemtjänstcheck höjs från 402 kr per timme till 408 kronor per timme. Som en konsekvens ökar socialnämndens kostnader med 0,6 miljoner kronor.

I budgeten för 2020 infördes kundval för bostäder enligt lag om särskild service (LSS). För 2020 omfattar kundvalet en gruppboende om sex platser som öppnade i april 2020.

I planeringen ingår start av ytterligare en gruppboende med sex platser inom ramen för kundvalet 2021.

Övriga gruppboendestäder är antingen entreprenadupphandlade eller direktupphandlade enligt LOU. De LOU-upphandlade boendenas prisuppräknings regleras enligt avtalen enligt omsorgsprisindex (OPI) när det blir definitivt, vilket oftast är per december månad medan checkbeloppet i kundvalet beslutas av kommunfullmäktige i november.

Företag som ingår i kundvalet kan välja att frånträda det och nya LSS-boenden kan välja att inte ansöka om auktorisation. Det är brist på LSS-boenden i länet och om checken inte följer ersättningen för de entreprenadupphandlade boendena i Nacka eller avviker stort från ersättningen för enstaka platser ökar risken att kommunen inte kan tillgodose behovet av bostäder och istället behöver upphandla platser till en högre kostnad.

När en person med funktionsnedsättning får beslut om en bostad enligt LSS innebär det vanligen att de kommer att bo där under resten av sitt liv. En person som flyttar in på ett boende har kvarboenderätt. Hyresförhållandet är mellan kommunen och den enskilde i de entreprenadupphandlade boendena medan det är mellan anordnaren/utföraren och den enskilde i de fall boendet ingår i ett kundval eller avser en enstaka plats på ett privat boende. Det innebär att det inte går att omplacera en person på samma sätt som vid ett institutionsboende på ett HVB. Eftersom medellivslängden ökar i gruppen på grund av bättre vård är det få som avlider i de befintliga boendena, det innebär att behovet av boenden ökar med mer än gruppen funktionshindrades andel av befolkningsökningen.

	Ram- ärende	Volym			Satsning		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Hemtjänst förslag höjd check				0	35	-620	-585
LSS-boende, 6 platser kundval 2021 samt helårseffekter från 2020			-16 675	-16 675			0
Förslag checkhöjning inkl lokalkostnadsjustering kundval LSS				0	53	-888	-835
Socialpsykiatri SOL HVB I årsplacering		103	-1 823	-1 720			0
Korttidstillsyn LSS 12-21 år (fritids) ökning 10 årplatser			-1 875	-1 875			0
Daglig verksamhet LSS 13 kunder		235	-4 165	-3 930			
Personlig assistans fler personer, fler timmar 2019-2021 samt just intäktsram		590	-8 090	-7 500			0
Personlig assistans höjd timersättning 2021 följer FK beslut om timers.			-3 035	-3 035			0
Sysselsättning kundval personer med psykisk funktionsnedsättning volym		20	-365	-345			0
Turbundna resor volymökning			-1 185	-1 185			0
Hälsa och sjukvård LSS nytt avtal inkl konsekvens tillkommande boenden		80	-1 380	-1 300			0
OPI 2,7 % avtalsbundet bas budgetram 2020 exkl Turbundna resor			-7 200	-7 200			0
Turbundna resor avtalsbundet taxiindex from 1 okt 2020 4,4 %			-790	-790			0
Hyresjustering, ny hyresmodell	-4 352			0			0
Teknisk justering pensionärer till ÄLN			1 540	1 540			0
Summa personer med funktionsnedsättning	-4 352	990	-45 005	-44 015	88	-1 508	-1 420

Gemensam socialtjänst, 21 tusen kronor

Tillståndshandläggning och tillsyn för alkohol och tobak kommer att kosta cirka 400 tusen kronor mer 2021 jämfört med för 2020. Det är en konsekvens av pandemin. Avgifterna 2021 baseras på restaurangernas omsättning avseende året 2020. Förslaget är att tillfälligt finansiera kostnaden inom ramen för budgeten gemensam socialtjänst genom att halvera budgeten för forskning och utveckling.

Kapitaltjänsten minskar med 21 tusen kronor till år 2021.

Myndighet och huvudmannskap -0,9 miljoner kronor

Volym -0,9 miljoner kronor

Utökning familjehemssekreterare, finansiering genom växling från barn och unga 0-20 år

Kostnaderna för familjehem och jourhem har under flera år överskridit budgeten. Ett skäl är kostnaderna för konsultstödta familjehem respektive jourhem kostar mer än egenrekryterade. I mål och budget för 2020 medgav kommunfullmäktige utökad ram för en familjehemssekreterare inriktad mot rekrytering av familjehem eftersom det ger högre kvalitet till en lägre kostnad. Den redovisade planen i yttrandet 2020 innehöll också ytterligare en familjehemssekreterare 2021 för att kunna ge de rekryterade familjehemmen förstärkt stöd och uppföljning. Rekrytering av familjehem har gått snabbare än planerat, 14 familjehem har rekryterats under 2020 jämfört med 9 enligt plan till slutet av 2021.

Myndighetsutövningen är en förutsättning för att den enskilde ska få tillgång till stöd- och hjälpinsatser enligt socialtjänstlagen och stöd enligt lagen om särskild service. Därför utgör myndighetsutövningen en del av kärnverksamheten. Digitalisering och utveckling av processerna pågår men den huvudsakliga delen av arbetet är beroende av en personlig kontakt med den som söker eller den som blivit anmäld och dennes delaktighet.

Inför 2020 beslutade kommunstyrelsen en kommunövergripande åtgärdsplan med sju punkter som ska sänka kostnaderna och vara ett komplement till det besparingsarbete som redan pågår i flera verksamheter för att komma i balans. För att de ekonomiska ramarna ska hålla inför 2021 så görs bedömningen att vissa effektiviseringar kan göras.

Inom sociala omsorgsprocessen finns barn- och familjeenheten, omsorgsenheten (socialnämnden) och äldreheten (äldrenämnden). Inom respektive enhet finns en kvalitets- och stödgrupp (KOS) som leds av en gruppchef. Medarbetarna inom dessa grupper har olika yrkesfunktioner och de arbetar delvis med arbetsuppgifter som sträcker sig över enhetsgränserna inom den sociala omsorgsprocessen. Social- och äldredirektören ges i uppdrag att se över kvalitets- och stödgrupperna så att de på ett samordnat och effektivt sätt stödjer berörda nämnder i att ha en verksamhet av god kvalitet.

Nämnd -0,15 miljoner kronor

Socialnämnden har förutom kostnader för nämnden också kostnader för arvoden och nämndstöd till socialutskottet. Kostnaderna för nämnden har ökat med 50 tusen kronor för nämnd och socialutskott och med 100 tusen kronor för nämndstöd.

Nämndens resursfördelning, netto redovisning (tkr)

Se bilaga

Verksamhet (tkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020 T2	Förändring/satsning						Budget 2021			Skillnad 2020 och 2021	
				Nämnd yttrande		Intäkter	Kostnader	Netto	tkr	%				
Ramär ende intäkter	Ramär nde kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Satsning intäkter	Satsning kostnader									
Barn och unga 0-20 år IFO	-149 881	-147 191	-158 472	0	28	1 068	-19 453	0	0	6 558	-172 106	-165 548	-18 357	12,5
Vuxna 21-64 år IFO	-54 583	-58 667	-56 161	0	-1 702	100	-2 730	0	0	18 638	-81 637	-62 999	-4 332	7,4
Personer med funktionsnedsättning	-473 709	-490 366	-504 793	0	-4 352	1 028	-45 043	88	-1 508	31 879	-574 960	-540 153	-49 787	10,2
Gemensam socialtjänst	-6 304	-5 056	-5 056	0	0	0	21	0	0	0	-5 035	-5 035	21	-0,4
Myndighet & Huvudmannaskap	-120 873	-128 028	-128 028	0	1 739	0	-900	0	0	0	-127 189	-127 189	839	-0,7
Nämnd och nämndstöd	-2 347	-2 248	-2 448	0	0	0	-150	0	0	0	-2 398	-2 398	-150	6,7
Summa	-807 697	-831 556	-854 958	0	-4 287	2 196	-68 255	88	-1 508	57075	-963325	-903 322	-71 766	8,6

Nämndens resursfördelning, volymredovisning

Verksamhet/kundval	Volym-enhet	Ram- ärende	Nämnd- yttrande (Förändr)	Central- justering	Budget 2021	Kommentar
Hemtjänst, ledsagning och avlösning	timmar	0	0		77 991	
Boendestöd	timmar	0	0		15 242	
Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	halvdagar	0	908		9 082	
Daglig verksamhet LSS	kunder genomsnitt per månad	0	13		255	Checken är nivåindelad, kostnaden beror på vilken checknivå kunden beviljas. Ett antal kunder ryms inte inom kundvalet p.g.a. graden av funktionsnedsättning
Ledsagar och avlösarservice LSS		0				
varav ledsagarservice	timmar	0	0		13 845	
varav avlösarservice	timmar				23 871	
Korttidsvistelse LSS (inkl. lägersvistelse)	kunder genomsnitt per månad	0	0			Checken är nivåindelad, kostnaden beror på vilken checknivå kunden beviljas och antal dagar.
Familjebehandling	timmar med en behandlare	0	0		10 149	
Familjerådgivning	besök	0	135		2 573	

6 Checkar och avgifter

Förslag till sänkt check och höjd egenavgift för besök i familjerådgivning

Förslaget innebär att checken sänks med 60 kronor och att egenavgiften höjs med 60 kronor från 390 kronor till 450 kronor. För ett par i familjerådgivning innebär det att kostnaden ökar med maximalt 300 kronor för samtalsserien. Egenavgiften tas ut av anordnaren.

Anordnarnas totala intäkt är oförändrad jämfört med året 2020. Den ekonomiska konsekvensen av förslaget ger en minskad kostnad med cirka 200 tusen kronor per år.

Familjerådgivningen är en efterfrågad tjänst, fler par söker familjerådgivning och paren går fler gånger än tidigare. Nacka har därför haft en volymökning under flera år och förväntas få det även under kommande budgetperiod, inte minst beroende på Coronapandemin. Antalet ärenden har ökat med 16 procent mellan 2018 och 2019 och antalet besök ökade med nästan 19 procent för samma period. Under förutsättning att fullmäktige inte beslutar att minska budgeten med anledning av höjd egenavgift kommer förslaget medge en viss volymökning inom befintlig budgetram. Kommunen är enligt socialtjänstlagen skyldig att erbjuda familjerådgivning.

Familjerådgivning	År 2020	Förslag 2021
Checkbelopp per samtal Kr	1 096	1 036
Egenavgift (tas ut av anordnaren) per samtal Kr	390	450

Utöver det föreslagna checkbeloppet momskompenseras de privata anordnarna med för närvarande sex procent.

Förslag till höjd check för bostad med särskild service enligt LSS inklusive justering av lokalkostnadsersättningen

I budgeten för 2020 infördes kundval för bostäder enligt lag om särskild service (LSS). För 2020 omfattar kundvalet en gruppboendestad om sex platser som öppnade i april 2020. I planeringen ingår start av ytterligare en gruppboendestad med sex platser inom ramen för kundvalet 2021.

Övriga gruppboendestäder är antingen entreprenadupphandlade eller direktupphandlade enligt LOU. De LOU-upphandlade boendenas prisuppräknings regleras enligt avtalen enligt omsorgsprisindex (OPI) när det blir definitivt, vilket oftast är per december månad medan checkbeloppet i kundvalet beslutas av kommunfullmäktige i november. Den del av checken som avser ersättning för lokaler för privata anordnare i kundval bygger på den genomsnittliga kostnaden som nämnden hade för lokaler i september 2019. Därför föreslås att checken höjs för omsorg och lokal för att följa den kalkylerade kostnaden som kommunen kommer att ha för de entreprenadupphandlade LSS-boendena för 2021. Ingen hänsyn har tagits till att nyproducerade lokaler är dyrare på grund av en högre produktionskostnad än äldre.

Det är brist på LSS-boenden i länet. Om checken inte följer ersättningen för de entreprenadupphandlade boendena i Nacka eller avviker stort från ersättningen för enstaka platser ökar risken för att företag som ingår i kundvalet väljer att frånträda och eventuellt nya anordnare väljer att inte ansöka om auktorisation. Risken ökar då för att kommunen inte kan tillgodose behovet av bostäder och istället behöver upphandla platser till en högre kostnad.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Check 2020 inklusive lokal, exklusive momskompensation kr per dygn	984	1 256	2 109	2 980	4 013
Check 2021 inklusive lokal, exklusive momskompensation kr per dygn	1 088	1 374	2 262	3 171	4 250
Beräknad ekonomisk konsekvens för 12 platser 2021 samtliga nivåer Tkr					-835

Utöver det föreslagna checkbeloppet momskompenseras de privata anordnarna med för närvarande sex procent.

Avgifter för tillstånd och tillsyn

Taxa för serveringstillstånd och tillsyn

Förslaget är att socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige att besluta tillsyns- och ansökningsavgifterna indexuppräknas enligt PKV (prisindex kommunal verksamhet). Under rådande omständigheter med en pågående pandemi som påverkat restaurangnäringen och andra verksamheter med serveringstillstånd föreslås att uppräkningsenligt PKV sker från och med 1 januari 2022.

Däremot föreslås att timtaxan höjs från 1 060 kronor till 1 350 kronor från 2021 så den harmonierar bättre med miljöenhetens övriga timtaxor. Timtaxan används främst när de fasta avgifterna för ändringar i ett befintligt tillstånd inte är applicerbara för den handläggningstid som åtgår. Timtaxan har inte höjts sedan 2016.

Taxa för ansökan och tillsyn av försäljning av tobak, folköl, e-cigarettor och läkemedel

Förslaget innebär att timtaxan höjs från 1220 kronor per timme till 1 350 kronor per timme för att bättre harmonisera med övriga timtaxor för liknande ändamål. Kostnaden för personal, IT, hyra med mera är densamma för motsvarande tillsynsverksamhet inom miljöenheten, exempelvis livsmedelskontrollen kommer efter PKV justering år 2021 att ha en timtaxa

på 1 358 kronor per timme. Verksamheter kommer inte att märkbart drabbas av denna ökning eftersom timtaxa tas ut enbart vid extra kontroller vid allvarliga avvikelser, exempelvis felmärkta produkter.

Taxan för tobak, folköl, e-cigarettor och läkemedel höjs enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för 2021 enligt tidigare beslut om att räkna upp taxan enligt PKV.

Hemtjänst inklusive ledsagning och avlösning

Enligt regelverket lägger den nämnd som har störst andel kunder i ett kundval, förslag om förändringar, till exempel angående förändring av checkbelopp. Äldrenämnden ser i sitt yttrande ett behov av satsning för att bibehålla kvalitet inom hemtjänsten eftersom Nacka kommun i den nationella brukarenkäten för äldre har fallit i kundnöjdhet och numera är bland de 20 procent av kommunerna som uppvisar lägst kundnöjdhet i riket. Därför är förslaget att kommunfullmäktige beviljar en höjning av checkbeloppet med åtta kronor från 402 kronor till 410 kronor vilket motsvarar en höjning med två procent. Satsningen innebär ökad kostnad om cirka 0,6 miljoner kronor för socialnämnden.

	2020	Förslag 2021
Checkbelopp hemtjänst inkl ledsagning och avlösning SOL Kr	402	410
Förändring i procent		2,0 %
Förslagets ekonomiska konsekvens Tkr		-585

Utöver det föreslagna checkbeloppet momskompenseras de privata anordnarna med för närvarande sex procent.

Rapport av särskilt uppdrag från kommunfullmäktige till socialnämnden och äldrenämnden i mål och budget 2020-2022

Kommunfullmäktige har gett socialnämnden och äldrenämnden i uppdrag att under 2020 se över finansierings- och ersättningsmodellerna för kundval med få kunder. En översyn av de kundval som har få kunder har gjorts utifrån tre aspekter: kvalitet för kund, ekonomi samt organisering och effektivitet.

Utredarna föreslår att ett antal kriterier för bedömning av avtalsform ska användas. En översyn av respektive kundval och avvägning kring om konkurrens bör ske genom kundval eller upphandling kommer att ske i ett kommunövergripande projekt Kundval 2.0 - utveckling.

7 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

När Nacka växer innebär det olika utmaningar. Staden behöver anpassas för personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar. Nacka behöver anpassade bostäder och mötesplatser. De personer med funktionsnedsättning som har behov av bostad med särskild service måste kunna erbjudas boende, utifrån olika ekonomiska förutsättningar, inom Nacka kommun. Vi måste tillse att personer med komplexa behov ska kunna säkras trygg och kompetent omsorg i kommunen.

I och med en ökad befolkningsutveckling främst i de yngre åldrarna kommer Nacka fortsätta att möta en ökad grupp av unga i riskzon för kriminalitet och missbruk. Ungdomar rör sig över kommungränserna. Grupperingar från ett område eller kommun kan lätt förflytta sig till andra områden och inte nödvändigtvis vara hemmahörande i Nacka. Samverkan är en förutsättning för att hantera dessa situationer. Tillgång till tidiga och biståndsbedömda insatser behöver utvecklas i takt med nackaungdomarnas behov.

Nacka ska ha en förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst. Genom digitalisering ska vi skapa värde och hitta smarta lösningar för de som kommer i kontakt med oss. Verksamheten ska vara kunskapsbaserad och handläggning och insatser ska vara av god kvalitet. Verksamheten ska utvecklas i nära samspel med kunder, anordnare och civilsamhälle för att säkerställa en god beredskap för framtida behov.

8 Särskilda uppdrag

I ramärendet har nämnderna fått särskilda uppdrag att redogöra för till yttrandet över mål och budget för 2021-2023. Socialnämnden har fått följande uppdrag:

- Se över möjligheter att korta ned vistelsetiden i dygnsvård för barn och unga samt se över hur placeringar mer kostnadseffektiva.
- Gör en analys av hur är Nacka kommuns insatser för funktionshindrade är jämfört med andra kommuner.
- Beskriv varför kostnaderna stiger för daglig verksamhet

Redovisning av dygnsvård för barn och unga

Nacka hör trots en hög andel unga i befolkningen till den del av kommunerna i Sverige med förhållandevis låga kostnader per invånare för barn och ungdomsvård (inklusive handläggning). Nacka hörde 2019 till de 10 procent av kommunerna med högst andel barn och unga 0-20 år i befolkningen och samtidigt hörde Nacka till de 25 procent av kommunerna med de lägsta kostnaderna per invånare. Nacka är en storstadskommun i Stockholmsregionen. Det som händer i Stockholmsregionen till exempel avseende kriminalitet och droger påverkar också utvecklingen i Nacka.

En stor andel av befolkningen i Nacka är unga. Befolkningen i åldrarna 15-20 år kommer enligt befolkningsprognosen öka med 15 procent till år 2023 jämfört med befolkningsutfallet för året 2019. Antalet placerade barn och unga 0-20 år i heldygnsomsorg är cirka 115 stycken, inklusive ensamkommande barn och unga med vårdbehov. Det motsvarar 0,4 procent av 0-20-åringarna eller 1,4 procent utslaget på antalet 15-20-åringar. Kostnaderna för ungdomar i åldrarna 15-20 år är högre än för barnen i de lägre åldrarna eftersom det huvudsakligen är i den åldersgruppen man får heldygnsvård. Bedömningen är att det är svårt att sänka andelen barn med heldygnsinsats, utan att på sikt få ökade kostnader. Risken om barn inte får rätt typ av insats är att problematiken och behoven ökar och leder till högre kostnader i ett senare skede.

När antalet barn och unga ökar, förutsätter det att handläggningen effektiviseras men också att antalet socialsekreterare ökar relativt befolkningsökningen. Det finns ett samband mellan tillräckligt många erfarna socialsekreterare och kostnader för insatser. Slutsatsen är att det i viss mån går att korta vistelsetiden i institutionsvård och att placeringarna blir mer kostnadseffektiva. Den av socialnämnden antagna åtgärdsplanen ger goda förutsättningar för en bättre kvalitet för de barn vi kommer i kontakt med samt en bättre kostnadseffektivitet för barn och unga. I åtgärdsplanen för barn och ungdomsvården finns ett antal åtgärder för att arbeta i en riktning mot kvalitet för varje barn, en kostnadseffektiv verksamhet och att personalomsättningen minskar, åtgärderna redovisas närmast i tertiärrapport 2.

För mer detaljer se bilaga Särskilda uppdrag under rubriken Helydgvård barn och unga 0-20 år

Nackas insatser för funktionshindrade jämfört med andra kommuner

Vid en jämförelse med andra kommuner framkommer att Nacka ligger högt både gällande antalet personer med personlig assistans och kostnaderna per invånare för assistansen. Fler personer inom socialpsykiatrins målgrupp har blivit beviljade insatser de senaste tre åren och antalet beviljade stödboenden och träningslägenheter har ökat. En del av ökningen kan förklaras, men det finns ett behov av att göra en noggrann översyn för att säkerställa att de personer som kommer i kontakt med oss får rätt insats av god kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt. Denna översyn ska rapporteras till nämnden senast i mars 2021.

Särskild anpassade bostäder används i Nacka då det många gånger är svårt att tillgodose behoven för personer med komplexa behov i de befintliga gruppboendena. Det kan till exempel handla om utåtagerande beteende.

Även externa placeringar görs utanför kommunen för att kunna erbjuda rätt vård och omsorg till de kunder som inte kan erbjudas det i Nackas befintliga boenden. Att kostnaderna ökar för externa placeringar och särskild anpassade bostäder beror även på att LSS-målgruppen till en viss del har förändrats. Omsorgsenheten kommer att se över pågående planering av kommande gruppboendestäder och servicebostäder så att den blir anpassad och utformad till målgruppens behov.

Hyrorna för LSS-bostäder och särskilda boenden är höga för personer med funktionsnedsättning i förhållande till inkomsten. Frågan har nu aktualiserats ytterligare genom att nybyggda boenden har ännu högre hyreskostnader. Det leder till att personer kan tveka till att flytta till ett boende trots att de har behov av insatsen. Det gör också att personer som har en bostad med en lägre hyra i ett direktupphandlat boende utanför kommunen ibland föredrar att bo kvar där före att flytta till ett nyproducerat boende i Nacka. Av Nackas jämförelsekommuner har Solna, Sollentuna och Täby infört ett kommunalt bostadsbidrag/tillägg. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att utreda om det är lämpligt att införa ett kommunalt finansierat bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning utifrån att kostnaderna för nybyggnation skapar inläsningseffekter för personer med funktionsnedsättning som har behov av en boendeinsats.

För mer detaljer se bilaga Särskilda uppdrag under rubriken Nackas insatser för funktionshindrade jämfört med andra kommuner

Redovisning av uppdrag daglig verksamhet

Slutsatsen är att kostnadsökningen beror på ökade volymer. Kostnaderna för daglig verksamhet ökar i lägre takt än volymerna. Nacka avviker inte stort från andra kommuner i länet och de skillnader som finns går att förklara. När uppdragen formulerades saknades uppgift i kommunstatistiken (Kolada) för året 2019. I de öppna jämförelserna mäts kostnaderna för daglig verksamhet ställt i förhållande till antalet brukare per den 1 oktober eller per invånare den 31/12. I Nacka var antalet brukare den 1 oktober 2018 lägre än under resten av året vilket ledde till en hög kostnad per brukare. För 2019 är kostnaden lägre oavsett om kostnaden mäts per kund eller per invånare.

Nackas kostnader ligger under genomsnittet för Stockholms läns kommuner per invånare och per brukare. För 2019 har Nacka den näst högsta kostnaden per brukare efter Danderyd av jämförelsekommunerna medan Nacka har den näst lägsta kostnaden per invånare efter Solna som har en avsevärt lägre andel invånare med LSS-insats.

Nackas checkbelopp har jämförts med jämförelsekommunerna, Tyresö är den enda kommunen som har en lägre ersättning än Nacka.

För mer detaljer se bilaga Särskilda uppdrag under rubriken Daglig verksamhet 0-20 år

9 Motioner

Socialnämnden har inga remitterade motioner